

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul Hotărârii Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei
„Pentru aprobarea Metodologiei de calcul a indicelui de referință pentru contractele de
credit cu dobândă flotantă pentru consumatori”

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Banca Națională a Moldovei
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Proiectul Hotărârii Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei „Pentru aprobarea Metodologiei de calcul a indicelui de referință pentru contractele de credit cu dobândă flotantă pentru consumatori” a fost elaborat în temeiul art.27 alin.(1) lit. c) din Legea nr.548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2015, nr.297-300, art.544) și art.13 lit. a) din Legea nr. 202/2013 privind contractele de credit pentru consumatori (Monitorul Oficial nr. 191-197 art. 619).
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
Legea nr. 202/2013 privind contractele de credit pentru consumatori (în continuare - Legea 202/2013) prevede cerințe speciale pentru creditele cu dobândă flotantă acordate consumatorilor: „Articolul 13. Reguli privind contractele de credit cu dobândă flotantă În contractele de credit cu dobândă flotantă se vor aplica următoarele reguli: a) dobânda va fi compusă dintr-un indice de referință, stabilit conform metodologiei Băncii Naționale a Moldovei, la care creditorul poate adăuga o anumită marjă fixă pe toată durata derulării contractului; b) modul de calcul al dobânzii trebuie indicat în mod expres în contract, cu precizarea periodicității și/sau a condițiilor în care survine modificarea ratei dobânzii flotante, atât în sensul majorării, cât și în cel al reducerii acesteia; c) elementele care intră în formula de calcul al dobânzii flotante și valoarea acestora vor fi afișate pe site-urile și la toate oficiile creditorilor.”. La elaborarea proiectului au luate în considerare recomandările¹ Organizației Internaționale a Comisiilor de Valori Mobiliare (IOSCO) privind Principiile pentru Benchmark-uri Financiare care prevăd aspecte care trebuie examinate și evaluate la selectarea indicilor financiari. Astfel, la proiectarea indicelui de referință s-a urmărit realizarea unei reprezentări exacte și fiabile a realităților economice aferente dobânzii pe care o măsoară și eliminarea factorilor care ar putea avea ca rezultat o denaturare a prețului, ratei, indicelui sau valorii Benchmark-ului. La elaborarea indicelui s-a ținut cont de următoarele caracteristici generice neexclusive și s-au luat în considerare alți factori, în funcție de interesul specific: a) adecvarea eșantionului utilizat pentru reprezentarea dobânzii; b) dimensiunea și lichiditatea pieței relevante (de exemplu, dacă există suficiente tranzacții pentru a oferi prețuri observabile și transparente); c) mărimea relativă a pieței subiacente în raport cu volumul de tranzacționare pe piața care face referire la Benchmark; d) distribuția tranzacțiilor între participanții la piață (concentrarea pieței); e) dinamica pieței (de exemplu, pentru a se asigura că indicele de referință reflectă modificările aduse activelor care stau la baza unui indice de referință).

¹ <https://www.iosco.org/library/pubdocs/pdf/IOSCOPD415.pdf>

De asemenea, datele utilizate pentru a construi un indice de referință ar trebui să fie suficiente pentru a reprezenta în mod corect și fiabil dobânda măsurată de indicele de referință și trebuie:

a) să se bazeze pe prețuri, rate, indici sau valori care au fost formate de forțele competitive ale cererii și ofertei pentru a oferi încredere că sistemul de determinare a prețurilor este fiabil; și

b) să fie ancorați de tranzacții observabile încheiate în condiții de concurență între cumpărători și vânzători de pe piață pentru dobânda măsurată de Benchmark, pentru ca acesta să funcționeze ca un indicator credibil al prețurilor, ratelor, indicilor sau valorilor.

Proiectul descrie modalitatea de calcul de către BNM a indicelui de referință pentru contractele cu dobândă flotantă în moneda națională. Totodată, pentru contractele atașate la cursul unei monede străine în calitate de indice de referință se propune utilizarea indicelui din statul respectiv pentru o reflecție mai fidelă a dinamicii ratelor de dobândă pentru valuta respectivă, precum și reieșind din disponibilitatea limitată a surselor de date pentru calcularea indicilor de referință în valute cu respectarea recomandărilor IOSCO menționate mai sus. Astfel, pentru cele mai frecvente valute în care se împrumută consumatorii, BNM va publica pe pagina sa web referințele la paginile de publicare a indicilor de referință pentru principalele valute relevante (EUR, USD, RON).

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Principalele prevederi ale proiectului se referă la:

- modul de calcul și stabilire a indicelui de referință pentru contractele de credit pentru consumatori cu dobândă flotantă, în moneda națională;
- modalitatea și periodicitatea de publicare a indicelui de referință.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Opțiunile alternative nu au fost luate în considerare, întrucât elaborarea Metodologiei este prevăzută la art.13 lit. a) din Legea nr. 202/2013.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Nu este aplicabil.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Nu este aplicabil.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Nu este aplicabil.

4.4. Impactul social

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Nu este aplicabil.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Nu este aplicabil.

4.5. Impactul asupra mediului

Nu este aplicabil.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Stabilirea indicelui de referință pentru contractele de credite cu dobândă flotantă va asigura transparența condițiilor de creditare pentru consumatori.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Prezentul proiect nu are drept scop armonizarea legislației naționale cu legislația UE.
5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE
Prezentul proiect nu are drept scop armonizarea legislației naționale cu legislația UE.
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
În scopul respectării prevederilor Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional și ale Regulamentului privind asigurarea transparenței în procesul de elaborare și adoptare a deciziilor BNM (aprobat prin HCA al BNM nr.230/2010), proiectul hotărârii este supus consultării publice, fiind plasat pe pagina web a Băncii Naționale (www.bnm.md), în compartimentul „Legislație”, rubrica „Transparența decizională”.
7. Concluziile expertizelor
Conform art.36 alin.(5) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, expertiza anticorupție a proiectului a fost efectuată în cadrul Băncii Naționale a Moldovei, iar factori și riscuri de corupție nu au fost identificate. Potrivit art.37 alin. (5) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, actele normative emise de Banca Națională a Moldovei nu se supun expertizei juridice a Ministerului Justiției.
8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent
Proiectul este corelat cu prevederile actelor legislative/normative în vigoare, nefiind necesară elaborarea unor acte normative suplimentare pentru implementarea acestuia.
9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ
Se propune intrarea în vigoare a prezentei hotărâri la expirarea a o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.